

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vajnara a soudkyň Mgr. Adély Kaftanové a JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D. ve věci

žalobce: **Bc. M. M.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Václavem Veselým
sídlem Gutova 3297/4, 100 00 Praha 10
adresa pro doručování písemností:
Masarykovo náměstí 18, 254 01 Jílové u Prahy

za účasti: **Hypoteční banka, a. s.**, IČO 13584324
sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5

o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 26. srpna 2021 č. j. 61 C 248/2020-21

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I. ohledně části žaloby žalobce Bc. M. M. směřující k nahrazení výroku I. nálezů Finančního arbitra ze dne 24. 5. 2020 č. j. FA/SR/SU/561/2019-20 ve znění rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 24. 7. 2020 č. j. FA/SR/SU/561/2019-25 **zrušuje** a řízení **se zastavuje**. Žalobce Bc. M. M. může podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví ve lhůtě 1 měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení, a to k Městskému soudu v Praze.
- II. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I. ohledně části žaloby žalobce Bc. M. M. směřující k nahrazení výroku II. nálezů Finančního arbitra ze dne 25. 4. 2020 č. j.

FA/SR/SU/561/2019-20 ve znění rozhodnutí Finančního arbitra o námitkách ze dne 24. 7. 2020 č. j. FA/SR/SU/561/2019-25 a v nákladovém výroku II. **potvrzuje.**

III. Žalobce je povinen zaplatit účastnici Hypoteční bance a. s. na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu na nahrazení výroků I. a II. nálezů Finančního arbitra ze dne 24. 5. 2020 č. j. FA/SR/SU/561/2019-20 ve spojení s rozhodnutím Finančního arbitra o námitkách ze dne 24. 7. 2020 č. j. FA/SR/SU/561/2019-25 tak, že bude určeno, že žalobce již není smluvní stranou smlouvy o hypotečním úvěru ze dne 11. 6. 2009 registrační číslo 3700/247035-01/09/01-001/00/R a že žalobce již není stranou zástavní smlouvy k nemovitosti ze dne 5. 6. 2009 registrační číslo 3700/247035-01/09/01-002/00/R, která byla uzavřena mezi zástavním věřitelem Hypoteční bankou a. s., zástavcem Ing. T. Ch. a dlužníky Bc. M. M. a M. M. (výrok I.). Současně žalobci uložil povinnost zaplatit účastnici Hypoteční bance, a. s. (jíž označil jako „žalovaný“) na náhradě nákladů řízení částku 300 Kč (výrok II.).
2. Soud I. stupně rozhodoval o včas (§ 247 odst. 1 o. s. ř.) podané žalobě dle části páté o. s. ř. na nahrazení shora označeného nálezů Finančního arbitra ve znění rozhodnutí o námitkách. Finanční arbitr rozhodoval dle ust. § 8 a násl. zákona č. 229/2002 Sb., o Finančním arbitrovi, o návrhu žalobce (navrhovatele) proti účastnici (instituci) na výše uvedená určení. Návrh byl odůvodněn tím, že instituce odmítá respektovat soudní rozhodnutí o vypořádání zaniklého společného jmění bývalých manželů M., podle něhož se M. M. stala výlučným vlastníkem bytu financovaného prostřednictvím předmětného úvěru (zatíženého zástavním právem) a výlučnou dlužnicí závazku vrátit poskytnutý úvěr dle výše uvedené úvěrové smlouvy. Finanční arbitr návrh v části, ve které se navrhovatel domáhal určení, že již není smluvní stranou zástavní smlouvy k nemovitostem, podle ust. § 14 odst. 1, písm. a) zákona o Finančním arbitrovi, zastavil (výrok I. nálezů ve znění rozhodnutí o námitkách) a v části, ve které se navrhovatel domáhal určení, že již není smluvní stranou smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru, návrh podle ust. § 15 odst. 1 zákona o Finančním arbitrovi zamítl (výrok II. nálezů ve znění rozhodnutí o námitkách).
3. Soud I. stupně souhlasil se závěrem, že v části týkající se zástavní smlouvy není Finanční arbitr oprávněn žalobcem předložený spor řešit, a konstatoval, že Finanční arbitr (ve výroku I. nálezů ve znění rozhodnutí o námitkách) řízení správně zastavil z důvodu nedostatku své pravomoci.
4. Soud I. stupně se tedy znovu fakticky věcně zabýval tou částí návrhu žalobce, jíž žalobce požadoval určení, že již není smluvní stranou smlouvy o poskytnutí hypotečního úvěru. Vyšel přitom z těchto skutkových zjištění Finančního arbitra (§ 250e odst. 2 o. s. ř.): Žalobce a jeho bývalá manželka M. M. (spoludlužníci) a účastnice Hypoteční banka, a. s. (věřitel) uzavřeli shora označenou smlouvu o poskytnutí hypotečního úvěru ze dne 11. 6. 2009. Účastnice se smlouvou zavázala poskytnout spoludlužníkům úvěr ve výši 2 635 000 Kč za účelem nákupu nemovitosti – dále uvedené bytové jednotky. Dlužníci se zavázali poskytnutý úvěr vrátit a uhradit instituci za jeho poskytnutí odměnu. Splnění povinností spoludlužníků bylo zajištěno zástavním právem k předmětné nemovitosti. Úvěr byl účastnicí poskytnut. Manželství žalobce a M. M. bylo rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20. 10. 2015 č. j. 24 C 49/2014-59. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 12. 6. 2018 č. j. 41 C 164/2016-502 byl schválen smír bývalých manželů, jímž došlo k vypořádání zaniklého společného jmění. Podle znění smíru byly do výlučného vlastnictví spoludlužnice M. M. přikázány mj. položky: č. 1) bytová jednotka č. xxx v domě č. p. xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, stojící na pozemku parc. č. xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx včetně podílu o velikosti 727/7250 na společných částech domu a pozemcích, vše v k. ú. xxx, obec Praha, 3) zůstatek na

hypotečním úvěru související s položkou č. 1 ze smlouvy o úvěru uzavřené s Hypoteční bankou a. s. ve výši 1 978 987,80 Kč. Dále bylo ve smíru dohodnuto, že žalobce je povinen na vypořádání podílu na společném jmění manželů zaplatit M. M. částku 1 500 000 Kč v měsíčních splátkách po 15 000 Kč, splatných vždy k 20. kalendářnímu dni měsíce počínaje měsícem následujícím po právní moci usnesení o schválení smíru s tím, že takto bude hradit 42 splátek a společně s poslední splátkou je povinen uhradit celý dluh. Navrhovatel po uzavření smíru opakovaně účastníci žádal o vyvázání ze závazkového vztahu založeného smlouvou o úvěru, účastnice žádosti opakovaně posoudila a nevyhověla jí (naposledy dopisem ze dne 29. 3. 2019 žalobci sdělila, že „jeho žádosti o změnu v osobě dlužníka nemůže vyhovět, protože do dnešního dne neobdržela všechny potřebné podklady pro její posouzení“).

5. Soud I. stupně konstatoval, že žalobce má na požadovaném určení naléhavý právní zájem, avšak jeho požadavek je nedůvodný, neboť účastníci Hypoteční bance, a. s. nevznikla povinnost vyvázat žalobce ze smlouvy o úvěru (a žalobce po vypořádání společného jmění manželů nepřestal být dlužníkem účastnice ze smlouvy o úvěru). Soud I. stupně (stejně jako Finanční arbitr) poukázal na ust. § 737 odst. 2 o. z., dle kterého má vypořádání dluhu (tvořícího součást společného jmění manželů) účinky jen mezi manželi. V rámci vypořádání (bez ohledu na formu vypořádání) může být bez souhlasu věřitele upraven podíl na společných dlužích jen ve vnitřním poměru, vypořádáním společných dluhů tyto dluhy nepřestávají být společné a věřitel se stále může domáhat uspokojení dluhů na obou manželech. Vypořádání hraje roli zejména pro předběžný nebo následný regres (§ 1876 o. z.). Věřitel se tak může domáhat uspokojení dluhu po kterémkoliv z manželů bez ohledu na to, který z nich se stal dlužníkem při vzájemném vypořádání, tj. např. i tam, kde vnitřní poměr manžela byl podle dohody nebo rozhodnutí soudu nulový (viz Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V., a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, strana 810).
6. Vzhledem k tomu, že soud I. stupně dospěl k závěru, že správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím rozhodl správně, byla žaloba podle ust. § 250i o. s. ř. zamítnuta.
7. Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. (ve spojení s ust. § 245). Úspěšné účastníci bylo proti neúspěšnému žalobci přiznáno právo na náhradu nákladů řízení ve výši 300 Kč. Tato částka představuje paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb. za úkon písemné vyjádření ve věci.
8. Rozsudek napadl včasným odvoláním žalobce. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že bude jeho žalobnímu návrhu vyhověno.
9. Žalobce zdůraznil, že stav, kdy byla bytová jednotka č. xxx v k. ú. xxx pravomocným usnesením soudu o schválení smíru přikázána od vylučného vlastnictví jeho bývalé manželky, přičemž on je nadále solidárním spoludlužníkem ze smlouvy o hypotečním úvěru, z něhož byla jednotka pořízena, znamená, že on je de facto vyloučen z možnosti řešit své vlastní bydlení formou jiného bankovního úvěru (zatížení úvěrem, který se váže k bytové jednotce, jej prismatem pravidel České národní banky pro obezřetné úvěrování vylučuje z možnosti získat jiný úvěrový produkt). Současně je žalobce de facto vyloučen z možnosti řešit po uplynutí 42 měsíců od právní moci usnesení soudu o schválení smíru vyplacení doplatku vypořádacího podílu s použitím bankovního úvěrového produktu. V situaci, kdy spoludlužnice vůbec nesplácí pravomocným soudním rozhodnutím přikázaný zůstatek z úvěru, je nucen tyto splátky hradit žalobce, který současně nemá reálnou možnost uplatnit právo postihu vůči spoludlužnici – tato totiž oficiálně deklaruje tak nízké příjmy, že z nich nelze uspokojení žalobce provést, a současně nepřichází v úvahu zpeněžení bytové jednotky č. xxx v k. ú. xxx za účelem žalobcova uspokojení, neboť jednotka je zatížena zástavním právem ve prospěch Hypoteční banky, a. s. Takový výsledek, který ve vztahu k žalobci reálně existuje v důsledku rozhodnutí Finančního arbitra, však není v souladu se záměrem zákonodárce

a v souladu se základními zásadami soukromého práva (§ 2 o. z.). Takový výsledek ostatně nebyl žalobcem, spoludlužnicí a ani Obvodním soudem pro Prahu 4 v řízení o vypořádání zaniklého společného jmění bývalých manželů M. zamýšlen a předpokládán.

10. Žalobce je s ohledem na existenci ust. § 1107 o. z. (*kdo nabude vlastnické právo, přejímá také závady vážnoucí na věci*) přesvědčen, že ust. § 737 odst. 2, věta první o. z. (*vypořádání dluhů má účinky jen mezi manželi*) musí být aplikovatelné pouze v případech, kdy tyto dluhy (tj. závady) nemají vazbu na nemovitost, která je předmětem vypořádání společného jmění manželů a která je soudním rozhodnutím (tj. autoritativně) přikázána do výlučného vlastnictví jen jednoho ze solidárních spoludlužníků spolu s předmětným dluhem (tj. závadou na nemovitosti). Pokud by tomu mělo být jinak, pak by ust. § 1107 o. z. nemělo žádný smysl („bylo by zcela vyprázdněno“). V posuzovaném případě pak závady, které tíží jednotku č. xxx v k. ú. xxx v podobě závazků z dosud nesplaceného hypotečního úvěru, byly přikázány pravomocným rozhodnutím soudu spoludlužnicí, která nekomunikuje ani se žalobcem ani s bankou, a úvěr nesplácí. Žalobce pak již není vlastníkem předmětné jednotky, a nezbylo mu tedy, než se s odkazem na ust. § 1107 o. z. vůči účastnici u Finančního arbitra domáhat určení, že již není smluvní stranou smlouvy o hypotečním úvěru ze dne 11. 6. 2009, a tudíž ani osobou povinnou z tohoto závazkového právního vztahu. Žalobce je přesvědčen, že správnosti jeho právní argumentace ve vztahu k ust. § 1107 odst. 1 o. z. nasvědčuje i rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 17. 10. 2017 č. j. 116 C 11/2017-15 (v uvedeném rozsudku bylo dovozeno, že závazky v podobě nezaplacených příspěvků na správu domu a pozemku, které je povinen člen společenství vlastníků jednotek hradit z titulu vlastnictví jednotky, přecházejí na nabyvatele jednotky ex lege na základě ust. § 1107 odst. 1 o. z., tj. poté, kdy nabyvatel získá vlastnické právo k jednotce).
11. Dle žalobce by při správnosti právního názoru Finančního arbitra a soudu I. stupně i ustanovení věty druhé § 737 odst. 1 o. z. (podle ust. § 737 odst. 1 o. z. *vypořádáním jmění nesmí být dotčeno právo třetí osoby. Bylo-li její právo vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné*) ztratilo svůj smysl a účel a bylo by zcela vyprázdněno. V případech obdobných případu posuzovanému je v zásadě aplikovatelné ust. § 737 odst. 1, věta druhá o. z. Je-li věřitel vypořádáním společného jmění manželů krácen na svých právech, odvrátí negativní účinky vypořádání jen tím, že se u soudu domůže určení, že provedené vypořádání je vůči němu neúčinné. To koresponduje s názory vyjádřenými v usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 7. 2016 č. j. 71 Co 50/2015-137 a názory vyjádřenými v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2020 sp. zn. 24 Cdo 1763/2019. Pokud se účastnice jako věřitel cítila být krácena na právech vyplývajících ze smlouvy o hypotečním úvěru ze dne 11. 6. 2009 vypořádáním společného jmění bývalých manželů M., které bylo provedeno usnesením o schválení smíru, nebyla oprávněna bez dalšího žádosti žalobce o vyvázání z hypotečního úvěru nevyhovět, ale měla se u soudu domáhat určení, že vypořádání společného jmění je (v určitém rozsahu) vůči ní právně neúčinné.
12. Přes argumentaci uvedenou výše v odstavci 11. je žalobce přesvědčen, že ust. § 737 o. z. lze aplikovat jen v případech, kdy k vypořádání společného jmění došlo dohodou rozvedených manželů, nikoliv veřejnoprávním autoritativním rozhodnutím orgánu veřejné moci (rozsudkem soudu či usnesením o schválení soudního smíru).
13. Žalobce podrobil kritice i závěry obsažené v rozsudcích Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 3. 2018 sp. zn. 22 Cdo 6109/2017 a ze dne 15. 6. 2016 sp. zn. 22 Cdo 702/2016 (na které poukázal Finanční arbitr ve svých rozhodnutích, potažmo soud I. stupně v napadeném rozsudku). Zdůraznil, že uvedené rozsudky se nezabývají vztahem ust. § 737 o. z. a ust. § 1107 o. z.
14. Dle žalobce má rozhodnutí Finančního arbitra a rozsudek soudu I. stupně diskriminační dopady, což je stav, který je rozporný s českým ústavním pořádkem. Je tomu tak proto, že kdyby

poskytovatelem úvěru byla fyzická osoba nebo právnická osoba, která není bankou (resp. platební institucí podle zákona o platebním styku nebo poskytovatelem platebních služeb malého rozsahu podle zákona o platebním styku), pak by k nastalým negativním dopadům vůbec nemohlo dojít. Pouze banky mohou využívat informací z informační databáze o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitele ve smyslu ust. § 20z zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Nebankovní subjekt by na pravomocné rozhodnutí soudu o vypořádání společného jmění, kterým byl zůstatek dosud nesplaceného úvěru přikázán jen jednomu z do té doby solidárních úvěrových dlužníků, musel (v případě, že by měl za to, že byl zkrácen na svých právech provedeným vypořádáním) reagovat postupem dle ust. § 737 odst. 1, věta druhá o. z., tedy žalobou na určení, že provedené vypořádání je vůči věřiteli neúčinné. Žalovaná, která je bankou, tedy byla neodůvodněně zvýhodněna oproti nebankovním subjektům tím, že svým postupem mohla vyvolat stav popsany výše v odstavci 9.

15. Konečně je žalobce přesvědčen, že Finanční arbitr byl z povahy věci nadán pravomocí rozhodnout o návrhu na určení, že žalobce již není smluvní stranou zástavní smlouvy k nemovitosti, neboť zástavní smlouva je právně i fakticky provázána se smlouvou o poskytnutí hypotečního úvěru.
16. Účastnice navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Připomněla, že pravomoc finančního arbitra je zřetelně a taxativně vymezena zákonem o Finančním arbitrovi; dle ust. § 1 odst. 1, písm. c) zákona č. 229/2002 Sb. je Finanční arbitr oprávněn rozhodovat spory při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského nebo jiného úvěru, zápůjčky či jiné obdobné služby; do pravomoci Finančního arbitra podle uvedeného ustanovení nepatří rozhodování o vzniku, existenci, změně nebo zániku zástavního práva, které dluh z těchto smluv zajišťuje. Účastnice dále zdůraznila, že s ohledem na jednoznačné znění ust. § 737 odst. 2 o. z. nemohl soud I. stupně (a Finanční arbitr) dojít k jiným, než zaujatým závěrům. Soud I. stupně přitom převzal odůvodnění rozhodnutí Finančního arbitra, který odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 6109/2017, kde bylo konstatováno, že vypořádáním společného jmění manželů se na postavení věřitele nic nemění - bez ohledu na formu vypořádání. K žalobcově argumentační lince opírající se o pravomocný rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 17. 10. 2017 č. j. 116 C 11/2017-15 a rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 7. 2016 č. j. 71 Co 50/2015-137 účastnice uvedla, že v rozsudcích byly řešeny jiné skutkové okolnosti než v posuzovaném případě.
17. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které vydání rozsudku předcházelo, dle ust. § 212 a § 212a o. s. ř. a došel k závěru, že 1) soud I. stupně pochybil, pokud věcně (tj. rozsudkem) rozhodl o žalobním návrhu žalobce na nahrazení výroku I. nálezu Finančního arbitra ve znění rozhodnutí o námitkách, a že 2) odvolání proti rozhodnutí soudu I. stupně ohledně části žaloby směřující k nahrazení výroku II. nálezu Finančního arbitra ve znění rozhodnutí o námitkách důvodné není.
18. Soud I. stupně přehlédl, že není věcně příslušný k projednání té části žaloby směřující k nahrazení výroku I. nálezu Finančního arbitra ve znění rozhodnutí o námitkách, jímž bylo řízení před finančním arbitrem zastaveno pro nedostatek pravomoci Finančního arbitra.
19. Otázka, zda je k přezkumu nemeritorního rozhodnutí vydaného správním orgánem v řízení o věci soukromého práva příslušný soud rozhodující dle části páté o. s. ř. či soud rozhodující ve správním soudnictví, byla zvláštním senátem zřízeným podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, opakovaně řešena (viz usnesení sp. zn. Konf 22/2006, Konf 9/2016 a Konf 50/2018) a není důvodu se od ustálených právních závěrů konfliktního senátu odchýlit. Pravomoc soudu v občanském soudním řízení dle ust. § 244 o. s. ř. bude založena až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze

soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem nebo toto právo založí. K přezkumu nemeritorních rozhodnutí jsou příslušné soudy ve správním soudnictví. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. ohledně části žaloby směřující k nahrazení výroku I. nálezu Finančního arbitra ve znění rozhodnutí o námitkách dle ust. § 219a odst. 1, písm. a) o. s. ř. zrušil a dle ust. § 221 odst. 1, písm. c) o. s. ř. ve spojení s ust. § 104b odst. 1 o. s. ř. řízení zastavil. Žalobce byl přitom v souladu s ust. § 72 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, poučen o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví ve lhůtě 1 měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení, a to k věcně a místně příslušnému Městskému soudu v Praze. Podá-li žalobce v uvedené lhůtě žalobu, platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

20. Pro rozhodnutí o požadovaném určení, že žalobce již není stranou smlouvy o hypotečním úvěru ze dne 11. 6. 2009 uzavřené mezi Hypoteční bankou a. s. jako věřitelem a žalobcem a jeho tehdejší manželkou jako dlužníky (prostřednictvím nahrazení negativního rozhodnutí Finančního arbitra ve výroku II. nálezu ve znění rozhodnutí o námitkách) měl soud I. stupně dostatek skutkových podkladů, která převzal ze zjištění Finančního arbitra (rozhodné skutkové okolnosti ostatně kopírují žalobní tvrzení a mezi účastníky o nich není sporu). Ani odvolací soud pak nepochybuje o tom, že žalobce má na požadovaném určení naléhavý právní zájem ve smyslu ust. § 80 o. s. ř. (s ohledem na dlouhodobost smluvního vztahu založeného smlouvou o hypotečním úvěru). Právní posouzení otázky, zda po rozvodu s M. M. a následném vypořádání společného jmění manželů usnesením o schválení soudního smíru tak, že na M. M. přechází závazky z předmětné úvěrové smlouvy, je žalobce nadále z předmětné úvěrové smlouvy zavázán, je pak zcela správné a odvolací soud k přílehlavým závěrům soudu I. stupně (opřeným o citaci aktuálních doktrinárních právních názorů) téměř nemá co dodat.
21. Podle ust. § 737 odst. 1 o. z. vypořádáním jmění nesmí být dotčeno právo třetí osoby. Bylo-li její právo vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné.
22. Podle ust. § 737 odst. 2 o. z. vypořádání dluhů má účinky jen mezi manželi.
23. Podle ust. § 1107 odst. 1 o. z., kdo nabude vlastnické právo, přejímá také závady váznoucí na věci, které jsou zapsány ve veřejném seznamu; jiné závady přejímá, měl-li a mohl-li je z okolností zjistit, nebo bylo-li to ujednáno, anebo stanoví-li tak zákon.
24. K odvolací argumentaci odvolací soud dodává toliko následující: O výkladu ust. § 737 odst. 2 o. z. nemůže být pochyb. To, že vypořádáním společných dluhů (tj. dluhů patřících do společného jmění manželů), ať je toto vypořádání provedeno jakoukoliv formou, tyto dluhy nepřestávají být společné a věřitel se stále může domáhat uspokojení dluhu na obou manželích (za předpokladu, že nedošlo ke smluvní změně na straně dlužníků se souhlasem věřitele dle ust. § 1888 o. z.), je formulováno a opakováno nejen právní teorií, ale i aktuální soudní praxí. Z četných rozhodnutí Nejvyššího soudu plyne zcela jednoznačně, že Nejvyšší soud o existenci uvedeného pravidla nijak nepochybuje a předpokládá ji. Vedle rozsudků ze dne 15. 6. 2016 sp. zn. 22 Cdo 702/2016 a ze dne 27. 3. 2018 sp. zn. 22 Cdo 6109/2017, na něž poukázal Finanční arbitr (potažmo soud I. stupně) jde například o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2020 sp. zn. 24 Cdo 1763/2019 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2021 sp. zn. 22 Cdo 753/2020. Zmíněné pravidlo pak nijak nekoliduje s právními názory vyjádřenými v žalobcem zmíněných rozhodnutích Okresního soudu v Trutnově (rozsudek ze dne 17. 10. 2017 č. j. 116C 11/2017-15), Krajského soudu v Ostravě (usnesení ze dne 20. 7. 2016 č. j. 71 Co 50/2015-137) a Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 5. 2. 2020 sp. zn. 24 Co 1763/2019); žalobce ostatně nevysvětluje, proč závěry v uvedených rozhodnutích (zabývajících se jinými skutkovými okolnostmi) nutně vedou k úpravě či vyloučení výše uvedeného pravidla.

25. Ust. § 737 odst. 2 o. s. ř. je ve vztahu speciality k ust. § 737 odst. 1 (věta druhá) o. z. Věřitel pohledávky za spoludlužníky - bývalými manželi, se tedy nemusí – aby vyloučil účinky vypořádání společného dluhu mezi nimi vůči své osobě – domáhat soudního určení neúčinnosti vypořádání dle ust. § 737 odst. 1 o. z. Vypořádání dluhů je vůči němu neúčinné automaticky. To neznamená, že by ust. § 737 odst. 1 o. z. (v rozporu s úmyslem zákonodárce) postrádalo smysl. Je evidentní, že uvedené ustanovení ve větě druhé je použitelné, jde-li o vypořádání aktiv společného jmění manželů. Ustanovení např. dopadá na typickou situaci, kdy se rozdělením jednotlivých složek majetku mezi manžele reálně sníží dobytost pohledávky jen za jedním z manželů.
26. Výkladem ust. § 737 odst. 2 o. z., který provedl soud I. stupně a Finanční arbitr (a který kopíruje ustálené doktrinální závěry a ustálenou praxi Nejvyššího soudu), není a nemůže být vyprázdněn smysl ust. § 1107 odst. 1 o. z. Nutno zdůraznit, že posledně zmíněné ustanovení na posuzovaný případ vůbec nedopadá.
27. Dluh z úvěrové smlouvy (přestože jde o dluh účelově poskytnutý na nákup nemovitosti) není „závadou vážnoucí na věci (nemovitosti)“ ve smyslu ust. § 1107 odst. 1 o. z. Závady vážnoucí věci jsou práva třetích osob k věci, omezující výkon vlastnického práva; zásadně jde o práva věcná, typicky zástavní právo, právo stavby, služebnost, reální břemeno u sloužící věci apod. Obligační povinnosti vlastníka takovými závadami nejsou (srov. Petrov J., Výtisk M., Beran V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, strana 1179). K výkladu pojmu „závady vážnoucí na věci“ ve smyslu zmíněného ustanovení se jednoznačně vyjádřil i Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2020 sp. zn. 26 Cdo 557/2019: *...přechod závad se týká pouze závad vyslovené lpících na věci. Naopak čistě osobní závazky zcizitele (např. dluh na úvěr na koupi věci) mají odlišnou povahu a při převodu věci nepřecházejí [srov. Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976 - 1474), Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2013, s. 357 - 358; Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek III. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, dostupné v systému ASPI].* Odvolací soud podotýká, že Nejvyšší soud ve zmíněném rozsudku jako zá vadu ve smyslu ust. § 1107 odst. 1 o. z. neposoudil dluh vlastníka bytové jednotky související se správou domu a pozemku (tento dluh na nabyvatele bytové jednotky přechází na základě zvláštního zákonného pravidla obsaženého v ust. § 1186 odst. 2 o. z. – tj. jen v případě, že jde o převod a nikoliv přechod vlastnického práva). Právní závěr Okresního soudu v Trutnově v žalobcem odkazovaném rozsudku ze dne 17. 10. 2017 č. j. 116C 11/2017-15, že dluh vlastníka bytové jednotky související se správou domu a pozemku představuje zá vadu ve smyslu ust. § 1107 o. z., tedy byl následnou soudní praxí překonán (okresní soud v jím posuzovaném případě ostatně aplikoval i ust. § 1186 odst. 2 o. z.).
28. Odvolacímu soudu není zřejmé, proč by měl být výše zaujatý výklad ust. § 1107 o. z. a ust. § 737 o. z. rozporný s pravidly obsaženými v ust. § 2 o. z. Konečně se odvolacímu soudu nejeví nijak logickou argumentační linie odvolatele týkající se diskriminačních dopadů rozhodnutí Finančního arbitra a rozsudku soudu I. stupně. Pravidlo v ustanovení § 737 odst. 2 o. z. je zjevně aplikovatelné, ať je věřitelem pohledávky za oběma bývalými manželi/spoludlužníky kdokoliv.
29. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně dle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správný, včetně věcně správného výroku o nákladech řízení.
30. Výrok o nákladech odvolacího řízení vychází z ust. § 142 odst. 1 ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. Odvolací soud uložil neúspěšnému žalobci povinnost zaplatit úspěšné účastnici na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč. Přiznaná částka představuje 2x paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s vyhláškou č. 254/2015 Sb. za úkony vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání za podmínek uvedených v ustanovení § 237 o. s. ř. Takové dovolání se podává do 2 měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 6.

Praha 8. září 2022

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu